

Tritsüklilised antidepressandid uriinis (U-TCA)

Kliinilise keemia osakond, tel. 731 8316

Tritsüklilised antidepressandid on endogeense depressiooni korral kasutatavad ravimid. Nad inhibeerivad serotoniini ja noradrenaliini tagasihaaret neuronites, mistõttu katehoolamiinide toime tugevneb. Lisaks antidepressiivsele toimele omavad ka sedatiivset toimet. Antidepressiivne toime avaldub tavaliselt 2–4 nädalat pärast ravi algust, sedatiivne toime saabub kiiremini.

Tritsüklilised antidepressandid imenduvad seedetraktist kiiresti ja peaaegu täielikult, metaboliseeritakse maksas. Poolväärtusaeg vereplasmas sõltub preparaadist, amitriptüliinil on see näiteks 17–46 tundi. Metaboliidid eritatakse uriiniga. Tritsükliliste antidepressantide tarvitamisel esineb suhteliselt sageli patsiendipoolset tahtlikku või tahtmatut üleannustamist. Üleannustamise puhul võivad esineda naha ja limaskestade kuivus, vererõhu muutused (kerge üleannustamise puhul mõõdukas tõus, mürgistuse korral aga langus), südame rütmihäired (kerge üleannustamise puhul mõõdukas tahhükardia, mürgistuse korral võimalik atrioventrikulaarne blokaad), hingamishäired, krambid ja kooma. Võimalik on mania- ja segasusseisundi teke.

Tritsükliliste antidepressantide metaboliidid püsivad uriinis määratavas kontsentratsioonis kuni kümme ööpäeva pärast ühekordset manustamist.

Uuritav materjal, selle võtmine, saatmine ja säilitamine

Proovinõu	Proovitops, 50mL
Säilivus	Uriin +4 °C kaks päeva, -20 °C pikemat aega

Analüüsi tegemise aeg: ööpäevaringselt

Analüüsimeetod: immuunkromatograafiline meetod (sõeltest)

Referentsväärtus

Normaalleid on negatiivne.

Erinevate tritsükliliste antidepressantide puhul on testi tundlikkus erinev. Test muutub positiivseks järgnevatel ravimite kontsentratsioonidel uriinis:

Amitriptüliin	1500 ng/mL	Nordoksepiin	1000 ng/mL
Desipramiin	200 ng/mL	Nortriptüliin	1000 ng/mL
Doksepiin	2000 ng/mL	Promasiin	1500 ng/mL
Imipramiin	400 ng/mL	Prometasiin	2500 ng/mL
Klomipramiin	12 500 ng/mL	Trimipramiin	3000 ng/mL
Maprotiilin	2000 ng/mL		

Näidustus ja kliiniline tähendus

Kahtlus tritsükliliste antidepressantide (kuri)tarvitamisele.

Sõeltesti tulemuse tõlgendamisel tuleb kindlasti arvestada kliinilist pilti ja võimalikke ristreaktsioone patsiendile manustatavate ravimitega.

SA TÜK Ühendlaboris teostatakse narkootiliste ja psühhotropsete ainete analüüse ainult meditsiinilistel näidustustel. Sõltuvusaine kuritarvitamise sedastamine juriidilistel näidustustel teostatakse Eesti Kohtuekspertiisi Instituudis.

Katrin Reimand